

POHJOIS-SUOMEN SOTE-KUNTAKOKOUS

Aika: Torstai 5.2.2015 klo 12.00 – 16.45

Paikka: Oulun Musiikkikeskuksen Madetojan Sali, Leevi Madetojan katu 1-3, Oulu

Osallistujat: liitteenä osallistujalista

Tilaisuuden tarkoitus ja tavoite on:

- luoda Pohjois-Suomen sote-alueen valmisteluun keskusteleva, avoin ja luottamuksellinen ilmapiiri ja osallistaa valmisteluun kaikkien alueiden luottamushenkilöt ja henkilöstö.
- informoida sote-järjestämislain tavoitteet ja ajankohtainen valmistelutilanne
- selkeyttää ja tarkentaa kuntien roolia sote-alueen valmistelussa.
- saada kunnilta lupa sote-alueen kuntayhtymän jatkovalmistelulle

1. Tilaisuuden avaus

*Pohjois-Suomen neuvottelukunnan pj, kansanedustaja Timo V Korhonen
tilaisuuden puheenjohtaja*

Pohjois-Suomen neuvottelukunnan puheenjohtaja Timo Korhonen avasi kokouksen.

Kokousvirkaileijoiden valinta: sihteeriksi kutsuttiin Pohjois-Suomen neuvottelukunnan sihteeri Arja Kesö-Laitinen Pohjois-Pohjanmaan liitosta ja aluekehityspäällikkö Heimo Keränen Kainuun liitosta.

Pöytäkirjan tarkastus: Puheenjohtaja tarkastaa ja hyväksyy pöytäkirjan.

2. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain ajankohtainen valmistelutilanne ja sote-uudistuksen toimeenpano

Kansliapäällikkö Päivi Sillanaukee, STM

Linkki esitykseen: <http://kainuunliitto.fi/ajankohtaista/pohjois-suomen-sote-kuntakokous>

3. THL:n rooli sote-palvelurakenteen muutoksen toimeenpanossa

Osastonjohtaja Markku Pekurinen, THL

Linkki esitykseen: <http://kainuunliitto.fi/ajankohtaista/pohjois-suomen-sote-kuntakokous>

4. Pohjois-Suomen AVI:n rooli Pohjoisen sote-alueen valmistelussa

Ylijohtaja Terttu Savolainen, Pohjois-Suomen AVI

Terttu Savolainen muistutti, että järjestämislakiehdotuksessa korostetaan kuntien vastuuta. Kuntien välinen yhteistyö sekä terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen ovat edelleen kuntien tehtävänä. Säännösten mukaan sote-alueen kuntayhtymän perustamiseen tähtäävän edustajainkokouksen kutsuu koolle se aluehallintovirasto, jonka alueella on enemmistö kuntia. Pohjois-Suomen tapauksessa koollekutsujana on Pohjois-Suomen aluehallintovirasto. Kokouspäivä on 13.5.2015. Kutsut kokoukseen lähtevät mahdollisimman nopeasti lain hyväksymisen jälkeen.

Edustajainkokousta valmistellaan yhdessä STM:n ja Kuntaliiton kanssa. Edustajia kokoukseen tulee yli 300 ja edustajien äänimäärä vaihtelee. Pohjoisen kokous on viimeisenä pidettävistä sote-järjestämisalueiden kokouksista, joten aiemmista on otettavissa oppia. Kokoukseen osallistuu STM:n ja Suomen Kuntaliiton asiantuntijoita. Kokouksessa päätetään Pohjoisen sote-alueen perustamisesta, ja siitä alkaa virallinen valmistelu. Perustamisesta

täytyy ilmoittaa 31.10.2015 mennessä. Aikataulu on varsin kiireinen, joten on hyvä että alustavat valmistelut käynnistetään jo nyt.

Aluehallintovirastot seuraavat kuntayhtymien valmistelua. Sote-uudistus tulee olemaan merkittävä myös aluehallintoviraston valvontatehtävän osalta.

5. Pohjoisen sote-alueen valmistelun tilanne ja ehdotus sote-alueen kuntayhtymän valmistelun sisällöksi ja menettelytavoiksi

*Apulaiskaupunginjohtaja Sinikka Salo, Oulun kaupunki
Kansanedustaja Timo V Korhonen, Kainuun liitto*

Linkki esityksiin: <http://kainuunliitto.fi/ajankohtaista/pohjois-suomen-sote-kuntakokous>

6. Keskustelu

Muistio keskustelusta liitteenä. Keskustelun aikana jätettiin seuraavat kannanotot ja esitykset (liitteenä):

- Oulun seudun kannanotto
- Jukka Tikanmäen/Pyhäjärvi mielipide
- Lapin sairaanhoitopiirin henkilöstöjärjestöjen esitys

7. Päätökset

Esitys:

Kuntakokoukselle esitetään valmistelukokonaisuudeksi seuraavia linjauksia ja valintoja:

1. Perustetaan poliittinen ohjausryhmä

- tehtävänä poliittinen ohjaus valmistelutyölle
- tekee esitykset kuntakokouksille
- luottamushenkilöistä koostuva laaja kokoonpano, jossa huomioidaan alueittaisuus, kuntien koko ja poliittinen edustavuus
- asiantuntijajäsenenä henkilöstön pääsopijajärjestöjen, korkeakoulujen ja sotejärjestöjen edustajia
- kooltaan n. 30 henkilöä (valitaan myös varahenkilöt)

2. Perustetaan virkamiespohjainen johtoryhmä

- johtaa käytännön valmistelutyötä ja tekee esitykset ohjausryhmälle
- kuntien ja maakuntien johtavia viranhaltijoita, kattavasti pieniä ja isoja kuntia
- pohjana 2014 aikana aloittanut ryhmä, jota täydennetään kuntien edustuksella
- johtoryhmän alaisuudessa toimivan valmisteluryhmän asiantuntijat mukana puhe- ja läsnäolo-oikeudella
- kooltaan vajaan 20 henkilöä

3. Muun valmistelun linjaukset

- valtuutetaan johtoryhmä nimeämään muut sote-alueen valmisteluun tarvittavat valmistelu- ja asiantuntijaryhmät edustavasti kunnat huomioiden
- sote-alueen yhteisen valmistelun hallinnointi hoidetaan Oulun kaupungin toimesta
- sovitaan muista rahoitusta ja toimintatapoja koskevista asioista

Päätös:

Pohjois-Suomen neuvottelukunnan koolle kutsuma Pohjoisen sote-alueen kuntakokous 5.2.2015 antaa luvan sote-alueen valmistelujen käynnistämiseen.

Valmisteluorganisaatio ja menettelytavat

1. Perustetaan poliittinen ohjausryhmä

- tehtävänä poliittinen ohjaus valmistelutyölle
- tekee esitykset kuntakokouksille

- luottamushenkilöistä koostuva laaja kokoonpano, jossa huomioidaan alueittaisuus, kuntien koko ja poliittinen edustavuus
- saamelaiskäräjien edustus mukaan
- kooltaan n. 30 henkilöä (valitaan myös varahenkilöt)
- lisäksi asiantuntijajäseniä (mm. P-Suomen AVI:n, henkilöstön pääsopijajärjestöjen, korkeakoulujen ja sote-järjestöjen edustajia), ohjausryhmä kutsuu asiantuntijat
- investointi- ja palkankorotussuunnitelmat tiedoksi ohjausryhmälle, huomioidaan valmistelussa
- 27.2.2015 mennessä esitetään jäsenet ja varajäsenet Pohjois-Suomen neuvottelukunnan puheenjohtaja Timo Korhoselle
- Pohjois-Suomen neuvottelukunnan pj. Timo Korhonen kutsuu kokoon ohjausryhmän ensimmäisen kokouksen

2. Perustetaan virkamiespohjainen johtoryhmä

- johtaa käytännön valmistelutyötä ja tekee esitykset ohjausryhmälle
- kuntien ja maakuntien johtajia, kattavasti pieniä ja isoja kuntia
- pohjana 2014 aikana aloittanut ryhmä, jota täydennetään kuntien edustuksella
- johtoryhmän alaisuudessa toimivan valmisteluryhmän asiantuntijat mukana puhe- ja läsnäolo-oikeudella
- kooltaan noin 20 henkilöä, ohjausryhmä arvioi johtoryhmän koon

3. Muun valmistelun linjaukset

- valtuutetaan johtoryhmä nimeämään muut sote-alueen valmisteluun tarvittavat valmistelu- ja asiantuntijaryhmät edustavasti kunnat huomioiden, esimerkiksi sote-järjestöjen edustus
- valmisteluryhmä ja asiantuntijaryhmät nimetään alueellisesti ja ammattitaitoisesti edustavina
- sote-alueen yhteisen valmistelun hallinnollisena organisaationa käytetään Oulun kaupunkia
- mikäli sote-järjestämislaki hyväksytään, voidaan valmistelukokonaisuutta täsmentää Pohjois-Suomen AVI:n koolle kutsumassa virallisessa kuntakokouksessa 13.5.2015
- valmistelukokonaisuus jatkaa, kunnes, mikäli sote-järjestämislaki hyväksytään, sote-alueen perussopimus on hyväksytty ja sen mukainen hallinto valittu

Valmistelun rahoitus

- budjetti: päätoimiset valmistelijat, kokous- ja matkakulut ym. välttämättömät kulut
- ensisijaisesti STM:n muutostukirahoituksella
- toissijaisesti Pohjoisen sote-alueen kuntien varoista
- nettokustannukset jaetaan kuntien kesken €/asukas
- kuntien oman henkilöstön työpanosta (osana omaa työtä) valmisteluryhmissä

Jatkotoimenpiteet ja huomioitavaa

- Poliittinen ohjausryhmän kokoonpano nimetään maakunnittain kunnallisvaalien jälkeisellä normaalilla tavalla. Paikkajako maakunnittain ja puolueittain (liite).
- Henkilövalinnoissa tasapaino pienten ja suurten kuntien kesken, jokainen maakunta hoitaa kohdaltaan
- Sukupuolten tasa-arvo, jokainen maakunta hoitaa omalta osaltaan.
- Varsinaisille jäsenille valittavien varajäsenten osalta pätevät samat säännöt.
- Viestintään ja tiedottamiseen huomiota, maakunnittain infotilaisuuudet laajemmalle ryhmälle ennen 13.5.2015 tilaisuutta.
- Ohjausryhmän ensimmäinen kokous pidetään 17.3.2015.

8. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja Timo Korhonen kiitti osallistujia rakentavasta kokouksesta ja päätti kokouksen klo 16.45.

Timo Korhonen
Puheenjohtaja

Arja Keso-Laitinen
Sihteeri

Heimo Keränen
Sihteeri

Pohjois-Suomen sote-kuntakokous, Oulu 5.2.2015

Tiivistetty muistio keskustelusta (kohta 6) klo 14.30–16.15 / Heimo Keränen

Antti Hietaniemi, Keski-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin hallituksen pj:

Hietaniemi korosti puhuvansa Keski-Pohjanmaan tuotantovastuualueen kuntien valtuuttamana. Hän ilmoitti hyväksyvänsä esitetyn mallin kuntayhtymän valmistelun sisällöksi ja menettelytavoiksi – poliittinen ohjausryhmän osalta varauksetta ja johtoryhmän osalta seuraavin kommentein: Alueittainen edustavuus on oikea lähestymistapa asian jatkovalmisteluun; kuntakohtaisessa valmistelussa toimialojen substanssiosaaminen on otettava huomioon siten, että osajat myös pienistä kunnista pääsevät mukaan, ainakin erilaisissa alatyöryhmissä, joita johtoryhmä valitsee.

Hietaniemi esitti, että ohjausryhmän koollekutsujana voi toimia puheenjohtaja Timo Korhonen. Lisäksi Hietaniemi esitti toiveensa siitä, että eduskunta tekee asiassa päätökset ja totesi, että yhteistyötä on erivapohjalta jatkettava joka tapauksessa, vaikka lainsäädäntöä ei tulisikaan nykyisen hallituksen aikana.

Samuli Pohjamo, Pohjois-Pohjanmaan maakuntahallituksen pj:

Pohjamo totesi, että on hyvä, että ollaan näin etukenossa valmistelun suhteen; lisäksi hän korosti edunvalvonnan roolin tärkeyttä suhteessa keskushallintoon. Ylevät tavoitteet palvelujen parantamisen ja tehostamisen suhteen on pidettävä uudistamistyön lähtökohtana.

Pohjamo esitti, että mandaatti ohjausryhmän valinnalle voidaan esitetyltä pohjalta antaa. Hän korosti myös laajan alueen erilaisten olosuhteiden huomioon ottamista rahoituksessa ja alueellista oikeudenmukaisuutta. Pohjamo korosti myös maakunnan ja keskuskaupungin toimivien suhteiden merkitystä, joka mittaa yhteistyökykyä ja yhteistä tahtoa: kaikkien intressi on tasapainoinen ratkaisu asukkaiden ja kuntien kannalta. Pohjamo korosti, että isot linjat on kuitenkin saatava ensin selville, sitten päästään vasta yksityiskohtiin alueilla. Lisäksi Pohjamo huomautti, että takaisin paluuta ei ole, joten mentävä eteenpäin, hyvään uudistukseen.

Riikka Moilanen, Oulun kaupunginhallituksen pj:

Moilanen ilmoitti edustavansa Oulua ja Oulun seutua. Hän piti ohjausryhmän kokoamisperiaatteita hyvinä ja korosti erityisesti henkilöstön riittävän edustuksen turvaamista ohjausryhmässä sekä valmistelevien työryhmien edustuksen monipuolisuutta (eli Oulun kaupungin rinnalla on turvattava myös seudun muitten kuntien edustus). Moilanen korosti valmistelussa edunvalvonnan roolia siten, että Pohjois-Suomen sote-alueen rahoituksessa pitää näkyä pitkien etäisyyksien haaste ja sen valtakunnallinen ratkaisu, edustaahan alue uudistuksessa puolta Suomea. Moilanen ilmoitti Oulun tukevan uudistusta ja sen etenemistä esitetyllä mallilla (seudun yhteinen kannanotto annettiin myös paperilla, joka on erillisenä liitteenä).

Tytti Määttä, Vaalan kunnanjohtaja:

Määttä korosti pienten kuntien näkökulmaa uudistuksessa, jossa keskeiseksi muodostuu palvelujen kustannustehokkuus ja saavutettavuus sekä uudistuksen tuoma lisäarvo ja erilaiset vaikutukset pienille kunnille ja kuntalaisille heidän koko elinkaarensa aikana. Erityisesti on kiinnitettävä huomiota uudistuksen vaikutuksiin erilaisiin rakenteisiin (myös rakennettu infra), palvelujen saavutettavuuteen, elinvoimaan ja kuntalaisten vaikutusmahdollisuuksiin. Pienet kunnat ovat Määtän mukaan olleet tähän asti syrjässä mallin epävirallisesta valmistelusta, mikä täytyy korjata nimeämällä pienten kuntien edustusta ja asiantuntijoita erilaisiin ryhmiin, erityisesti valmisteleviin asiantuntijaryhmiin. Näin voidaan saada luottamus tälle laajalle uudistusprosessille.

Hanna-Leena Mattila, Raahen kaupunginhallitus:

Mattila korosti puheenvuorossaan Raahen merkitystä alueensa toiseksi suurimpana kaupunkikeskuksena ja Raahen roolia alueellisena toimijana, jolla on hyvä infra ja resurssit vastata vaativiinkin palveluhaasteisiin. Mattilan mukaan raahelaiset haluavat olla mukana sekä ohjaus- että johtoryhmässä – ja yhteistyöhön ollaan valmiita, erityisesti palvelujen tuottajana. Mattila korosti myös lähipalvelujen tärkeyttä (erityisesti ennaltaehkäisevässä työssä – esimerkiksi diabetes- ja keliakianeuvonnassa) ja

uhkana olevaa hallinnon kasvattamista sekä rahojen ja vallan karkaamista kuntien omista käsistä. Lisäksi Mattila ihmetteli, miksi täällä on tällainen kiire, kun lain valmistelu on vielä kesken.

Sakaranaho Pertti, Länsipohjan sote-alueen ylilääkäri / Keminmaan kunnanvaltuutettu:

Sakaranaho huomautti, että on tärkeä huomata mitä tässä kokouksessa päätetään ja linjataan sote-alueen roolista – toimintamallissa, perus- ja järjestämissopimuksissa päätetään isoista asioista, joita tulisi jo täällä voida linjata. On huomattava, että on kysymyksessä suurin kuntauudistus 150-vuoteen, joten myös Kuntaliiton läsnäolo ja kannanotot tällaisessa tilaisuudessa olisivat paikallaan. Alueella ymmärretään, että paluuta entiseen ei ole; ja omaa tuotantoaluetta on valmisteltu jo vuosi ja sitä esitetään Pohjois-Suomen sote-alueeseen. Sakaranaho myös toivoi, että jatkossa tällaisten kokousten kokousaineistot toimitetaan osallisille hyvissä ajoin, jotta alueen kunnanvaltuustot voivat evästää kokousedustajansa.

Ojala Kauko, Kokkolan kaupunginhallitus:

Ojalan mielestä tärkein tehtävä tässä kokouksessa on poliittisen ohjausryhmän perustaminen ja sen kokoonpanosta sopiminen. Ensimmäisen kokouksen koollekutsujana voi toimia pj. Timo Korhonen. Ohjausryhmän nimeämässä johtoryhmässä on Ojalan mielestä oltava riittävä alueellinen kattavuus ja tasapaino, eli tarvittaessa ohjausryhmä voi nimetä riittävän ison ryhmän, jotta alueellinen kattavuus voidaan turvata.

Antti Huttu-Hiltunen, Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin hallituksen pj / Oulun kaupunginvaltuutettu:

Huttu-Hiltunen korosti puheenvuorossaan, että käsiteltävä asia on maassamme vielä pahasti hajallaan ja eri vaiheissa ei puolella maata ja että näin laajalle asialle tarvitaan täysipäiväisiä valmistelijoita. Lisäksi hän korosti, että on selvitettävä mikä rooli on yliopistosairaалalla ja sen edustuksella valmisteluprosessissa sekä miten koulutus, terveysteknologia ja tutkimus otetaan huomioon toimintamallin valmistelussa; myös lähipalvelut tulee määritellä.

Raili Myllylä, Kalajoen kaupunginhallituksen pj:

Myllylä kyseenalaisti: onko ylipäättänsä koko sote-alue tarpeellinen, ministeriö voisi hoitaa ohjauksen? Toinen keskeinen avoin kysymys on rahoitus, johon liittyy perustuslaillisia ongelmia – kunnilla pitää olla tiedossa mitä uudistus taloudellisesti tarkoittaa kun se tehdään kuntien rahoilla. Lisäksi Myllylä ihmetteli, miksi näin suuri muutos tehdään tällaisella kiireellä (eduskunnassa); voitaisiin ottaa vuoden tai kahden aikaisä toteutukseen. Myllylä korosti, että kunnat on saatava mukaan uudistukseen ja kannathan saadaan esille lopullisesti lausuntojen kautta.

Raimo Piirainen, Kainuun liiton maakuntahallitus:

Piirainen palautti mieliin, että kainuulaisilla on 8 vuoden kokemus maakuntahallinnon toteutuksesta ja myös laaja kokemus sen valmistelusta, mikä on hyvä tässä yhteydessä hyödyntää. Viitaten Kainuun kokemuksiin Piirainen totesi, että ohjausryhmän koko voi olla 30, ja se voisi olla jopa suurempi, koska sitoutuminen tulee sitä kautta.

Ritva Sonntag, Kemin kaupunginhallituksen 3. vpj / Länsi-Pohjan shp:n hallituksen pj:

Sonntag kannatti esitettyä ohjausryhmän kokoonpanoa. Hän kuitenkin korosti Länsi-Pohjan asemaa siten, puolet Lapin paikoista (joita on kaikkiaan 8) olisi tältä moninaiselta, teollistuneelta alueelta. Hän esitti, että lukumääriin tai kokoon ei kannata lukkiutua ja että johtoryhmään on saatava myös substanssiosaamista ja pieniä kuntia mukaan (esim. Tervola ja Ylitornio) ja alueen sairaanhoitopiirin johtaja. Puhuja ihmetteli myös asian liian kiireellistä aikataulua ja koolla olevan porukan päätösvaltuuksia.

Tomi Timonen, Pudasjärven kaupunginjohtaja / Oulun kaaren kuntayhtymän pj:

Timonen esitti, että valmistelun hallinnoijana voisi olla jokin muu taho kuin Oulun kaupunki, esimerkiksi jokin alueen maakuntaliitto. Lisäksi hän esitti, että keskuskaupunkien pitää tulla valmistelussa vastaan, jotta saadaan työlle alueellinen kattavuus ja kunnille pitää varata prosessissa riittävästi aikaa päättää edustajistaan. Timosen mielestä lähidemokratian ja lähipalvelujen näkökulmaa on vaikea sovittaa tähän laajaan prosessiin, ”emmehän täälläkään tunne läheskään kaikki toisiamme”, hän huomautti – ja eteneekö edes laki...

Jukka Tikanmäki, Pyhäjärven kaupunginvaltuuston 1. vpj (esitys liitteenä):

Tikanmäki korosti, että suuri alue velvoittaa suunnittelemaan yhteistyöorganisaation huolella, myös alueen laitaosat on saatava riittävällä tavalla osallisiksi tähän organisaatioon, vain näin taataan luottamuksen syntyminen. Hän muistutti, että sote-alueet ovat kuntien organisaatioita, jotka vaativat valmistelijoita eri tasoilta ja tasoille; lähipalvelut on otettava erityisesti huomioon, koska niiden kautta arvioidaan lopulta koko uudistuksen onnistumista. Tikanmäki pyysi tarkennusta siihen, kenelle alueella ohjataan ministeriön valmistelurahoitus ja ilmoitti, että ohjausryhmän järjestäytymiskokouksen koollekutsujaksi sopii puheenjohtaja Timo Korhonen.

Timo Hakkarainen, Siikalatvan kunnanhallituksen pj:

Hakkarainen korosti koko alueen harvaan asutun maaseudun edun turvaamista ja siellä olevan osaamisen ja kokemuksen hyödyntämistä ja esitti, että ohjausryhmään ja johtoryhmään pitää saada jäsen jokaisesta seutukunnasta; lisäksi hän esitti, että rahoitus tulisi kanavoida jatkossa suoraan sote-alueille (eikä siis kierrättää kuntien kautta).

Veikko Laitila, Kokkolan kaupunginvaltuuston pj:

Laitila ilmoitti, että valmistelu Keski-Pohjanmaan tuotantoalueesta on käynnistetty Kokkolan kaupungin johdolla. Alue on raja-alueita, mutta sote-rajojen ei saa olla sellaisia, että ne eivät mahdollista asukkaiden ja asiakkaiden vapaata ja tarkoituksenmukaista liikkuvuutta. Kielikysymys on alueelle tärkeä ja on ok, että RKP saa yhden paikan alueelta (Laitila myös huomautti virheestä laskennassa – Kruunupyö puuttuu laskentapohjasta, mikä on korjattava). Laitilalle esitys kelpaa kunhan ohjausryhmä ja johtoryhmä pidetään pienenä, alueen edustus tulee hoitaa edustajien välityksellä.

Raili Myllylä, Kainuun sotien hallituksen pj:

Myllylä totesi, että Kainuussa on hyvää kokemusta sosiaali- ja terveystalouden kokonaisintegraatiosta ja paljon jo tehty tämänkin asian valmistelun eteen – työ jatkuu, taaksepäin ei ole menoa. Myllylä oli huolissaan rahoituskysymyksestä, oikeudenmukaisuudesta ja demokratiasta alkavassa prosessissa ja toimintamallissa; hän korosti erityisesti kuntien kokonaisvastuuta ihmisten hyvinvoinnista ja henkilöstöjärjestöjen mukanaoloa muutostilanteissa ja ilmoitti, että johtoryhmän suurentaminenkin käy.

Petri Kauppinen, Sotkamon kunnanjohtaja:

Kauppinen avasi kainuulaista näkökulmaa (suhteessa asian kiireelliseen valmisteluun) kysymällä: pitääkö meidän vai voidaanko me? – ja vastasi: me voidaan, jos me halutaan, meidän ei vielä pidä... eli asiassa voidaan tässä vaiheessa edetä ennakkoiden ja omaehtoisesti, ennen kuin on pakko. Kauppinen huomautti, että myös pienten ja pitkien etäisyyksien kuntien osalta on laissa samat velvollisuudet, jotka vaativat valmisteluun jokaisen kunnan panostusta. Tätä taustaa vasten ja kuntajohtajan näkökulmasta johtoryhmän kokoonpano on Kauppisen mielestä liian pieni: ja niinpä hän lopulta esittikin johtoryhmän koon kasvattamista 28:aan. Lisäksi Kauppinen huomautti, että tällaisessa prosessissa on aina takana kuntien päätökset, jotka on saatava osaksi päätösprosessia; eikä tässäkään yhteydessä voida ohittaa kuntien vastuuta elinkeinojen ja elinvoiman turvaamisesta sekä kehittämisestä.

Vuokko Tieva-Niittyvuopio, Utsjoen kunnanjohtaja:

Tieva-Niittyvuopio esitti, että saamelainen väestö kuuluu osana tähän laajaan alueeseen ja näin ollen poliittiseen ohjausryhmään on saatava Saamelaiskäräjien nimeämä edustus, saamelaisalueen kuntien edustuksen lisäksi.

Pekka Tuomivaara, Sodankylän kunnanhallituksen pj:

Tuomivaara muistutti, että kuntalaisten hyvinvointi on kuntien vastuulla ja esitti toiveen, että eduskunta saa lain aikaiseksi ja että terveydenhuolto edellä menevä uudistus saisi myös sosiaalitoimen aidosti mukaan uudistukseen. Tuomivaaran mielestä isot investoinnit, esim. kalliit sairaalahankkeet, on linjattava laajalla foorumilla jo uudistuksen alkuvaiheessa, koska erilaisia investointipaineita on joka puolella laajaa aluetta. Lisäksi hän esitti, että toimielinten kokoa voidaan kasvattaa, ohjausryhmän kokoa jopa 35:een ja johtoryhmän kokoa esitettyyn 28:aan; näin Lapin kunnat saadaan sitoutumaan paremmin hankkeeseen.

Esko-Juhani Tennilä, Lapin sairaanhoitopiirin yhtymävaltuuston vpi:

Tennilä esitti epäilynsä taipuuko perustuslaki, joka takaa kunnille itsehallinnon, siihen, että yli puolet kuntien budjetista siirretään sote-alueelle. Hän oli huolissaan pienten kuntien äänen kuulumisesta uudistuksessa ja esitetystä ajatuksesta, että rahat menisivät suoraan sote-alueelle. Tällöin olisi vaarana, että kokonaisuus karkaisi vahvasti valtion järjestelmäksi. Tuotantoalueiden kehittämistä (jossa tavoitteena on saada kaksi tuotantoaluetta Lappiin) Tennilä pitää oikeasuuntaisena, hyvänä hankkeena, sillä integraatiota terveydenhuollon ja sosiaalihuollon kokonaisuuteen tarvitaan. Tennilä antoi tukensa myös saamelaisen mukaan ottamiseen uudistuksen valmisteluun.

Anne Huotari, Oulun kaupunginhallitus:

Huotari esitti epäilyksen, että esitetty sote-malli ei mene perustuslakivaliokunnassa läpi. Hän esitti, että saamelaiset on otettava erityisryhmänä mukaan valmisteluun, ohjausryhmän asettamiselle asetetaan tarkka päivämäärä ja ohjeet ehdotuksista mies- ja naisjäseniksi. Lisäksi Huotari esitti, että tietyn rajan ylittävät investoinnit sekä ylimääräiset palkankorotukset tuodaan ohjausryhmään päätettäväksi (mikä estäisi järjestelmän muutoksen hyväksikäytön). Huotarin mukaan johtoryhmän kokoonpano voidaan jättää vielä auki ja siihen nimetään myöhemmin sopivasti eri tahoja, ottaen huomioon asukas- ja asiakasnäkökulma, sosiaalialan järjestöjen edustus ja sosiaalialan osaamiskeskukset.

Tuula Mustonen, Kuusamon kaupunginvaltuutettu, yksityinen palveluntuottaja:

Mustonen esitti, että ohjausryhmään nimetään myös yrittäjien edustaja, koska uudistus koskee myös suurta joukkoa sote-yrittäjiä.

Ilkka Pakonen, Iin kunnanvaltuuston pj:

Pakonen muistutti, että jatkossa tasapuolisessa palvelujen tuottamisessa tulee näin laajalla alueella ja tällä kustannusrakenteella seinä vastaan; käytännön toimeenpanossa ja tasa-arvoisten palvelujen kohdentamisessa tulee ongelmia – ja millainen poliittinen oikeutus ja vastuu tällaisella 30 henkilön laajalta alueelta koottavalla ohjausryhmällä lopulta on? Pakonen epäili, että virkamiestyössä uskotaan liikaa tällaisen poliittisen järjestelmän toimivuuteen eikä nähdä sen ongelmia, eivätkä suorat vaalitkaan välttämättä pelasta tilannetta... Pakosen mielestä harjoitusta voidaan toki viedä tältä pohjalta eteenpäin, vaikka poliittinen ohjaus kaipaakin parempia ratkaisuja.

Vesa Kaikkonen, Kajaanin kaupunginvaltuuston pj:

Kaikkonen julisti, että ihmisten tekoa nämä järjestelmät ovat ja niihin voidaan vaikuttaa. Se miten hyvät palvelut saadaan rakennettua, riippuu uskosta tähän järjestelmään, ja jos halutaan jotakin – se onnistuu, vaikka välillä onkin oikeus myös epäillä. Kainuussa homma toimii. Kaikkonen ilmoitti, että esitetty poliittinen ohjausryhmä on ihan ok eikä hän ota kantaa johtoryhmän kokoon, mutta pienten kuntien edustajat on syytä saada ohjausryhmään mukaan, jotta saadaan luottamus asiaan. Lisäksi hän huomautti, että muutos tulee ja prosessi etenee, vaikka vaaleissa kävisi miten tahansa – ja saamelaiset kuuluvat mukaan... Lopuksi Kaikkonen totesi, että meidän pitää vain luottaa toisiimme – ja Pohjois-Suomen tie ei ole Pohjois-Korean tie!

Risto Säkkinen, Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin vpi:

Säkkinen korosti, että on uskallettava tehdä tulevaisuutta varten ratkaisuja ja hän ilmoitti luottavansa suunnitellun kokoiseen ohjausryhmään; hän myös korosti, että korjausliikkeitä voidaan aina tehdä, yksituumaisuus on jo nyt Pohjois-Suomessa tuotantoalueilla suhteellisen hyvä.

Merja Mäntyniemi, Lapin sairaanhoitopiirin yhtymävaltuuston pj:

Mäntyniemi korosti tarkoituksenmukaisten valmisteluryhmien kokoamista, ei niiden kokoa, vaikka prosessin määränpää ei olekaan aivan kirkas. Lisäksi hän esitti, että saamelaiset ja sairaanhoitopiirien johtajat otetaan mukaan johtoryhmiin ja raja-alueitten yli tehtävään yhteistyöhön kiinnitetään huomiota.

Esko Lotvonen, Rovaniemen kaupunginjohtaja:

Lotvonen korosti, että tähän mennessä maakuntajohtajat ovat edustaneet alueidensa kaikkia kuntia valmistelevissa epävirallisissa ryhmissä, joissa myös hän ja muut suurimpien kaupunkien johtajat ovat

olleet mukana. Hän esitti, että johtoryhmän tulee koostua omistajien edustajista (eli kunnista) ja sen tulee kuulla asiantuntijoita, valmistelun tulee siis edetä omistajien ehdoilla. Kunkin maakunnan on huolehdittava sisäisestä valmistelusta niin, että viesti johtoryhmään kulkee, vaikka kaikki tahot eivät olekaan siellä mukana. Huoli rahasta ja sen oikeudenmukaisesta kohdentumisesta tulee olemaan Lotvosen mielestä jatkossa suurin ongelma, joka vaatii luottamusta prosessiin ja myös alueiden elinvoimasta huolehtimista. Lotvonen esitti, että Pohjois-Suomen maakuntaliittojen yhteiskokouksissa voitaisiin myös päivän teemaan liittyviä asioita jatkossa käsitellä.

Lapin sairaanhoitopiiri ky
JHL, JUKO, Jyty, SuPer, Tehy
Päälouottamusmiehet

ESITYS
28.1.2015

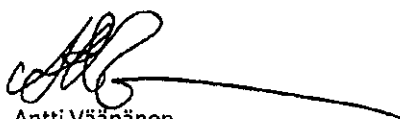
Pohjois-Suomen neuvottelukunta

Maakuntahallitusten puheenjohtajat
Timo V. Korhonen, Samuli Pohjamo, Markus Lohi, Kauko Ojala

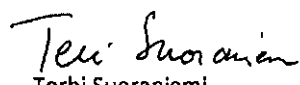
Pohjoisen sote- alueen henkilöstöedustajien määrä perustettavaan ohjausryhmään.

Me Lapin sairaanhoitopiirin henkilöstöjärjestöjen päälouottamusmiehet esitämme Pohjoiselle sote- alueelle perustettavan ohjausryhmän pääsopijajärjestöjen edustajien määräksi kuusi (6) edustajaa (JUKO 2, Koho 2, Kunta-alan Unioni 2). Esitys perustuu kuntapöydän pääsopijajärjestöjen lukumäärään keskusjärjestötasolla.

Esitys mahdollistaa alueellisen henkilöstöedustuksen turvaamisen tuotantoalueittain.

Antti Väänänen
Päälouottamusmies JUKO

Lahja Hänninen
Päälouottamusmies SuPer

Terhi Suoraniemi
Päälouottamusmies JHL

Esa Rusanen
Päälouottamusmies TEHY

Selja Jantti
Päälouottamusmies JYTY

Vilho Törmikoski
Päälouottamusmies KTN

Oulun seudun kuntien näkökulmia Pohjoinen sosiaali- ja terveydenhuoltoalueen valmisteluun

Pohjois-Suomen väestöllinen painopiste keskittyy hyvin vahvasti Oulun seudulle. Oulun seudun väkiluku on noin 240 000 asukasta. Tämä on noin kolmannes koko Pohjoinen SOTE -alueen 68 kunnan väestöstä ja Pohjois-Pohjanmaan 29 kunnan väestöstä noin 60 %. SOTE -alueen valmistelun organisoinnissa tulee huomioida kuntien väestöpohja. Väestölliseen painoarvoon liittyen Oulun seudun kunnat näkevät erittäin tärkeänä tasapuolisuuden näkökulmasta, että SOTE alueen ohjausryhmässä, johtoryhmässä ja eri valmisteluryhmissä on Oulun kaupungin lisäksi Oulun seudun muiden kuntien edustus. Oulun seudun muiden kuntien kuin Oulun kaupungin väkiluku on lähes 50 000 asukasta.

Oulun seudun kunnat eivät näe hallituksen esittämiä SOTE -alueen rahoituskriteerejä oikeudenmukaisena eikä kestäväenä ratkaisuna. Rahoituksen oikeudenmukaisuuden näkökulmasta kapitaatiota määritteleviin tekijöihin on ikärakenteen ja salrastavuuden lisäksi sisällytettävä olosuhde tekijät (vrt. kuva). Nämä edellä mainitut tekijät tuottavat osalle kunnista jopa sote-palveluita vastaavan valtiosuuden ja jotka ovat tarkoitettu korvaamaan olosuhteista palveluiden tuottamiselle aiheutuvia kustannuksia. Muutoin riskinä on todellisten ja laskennallisten kustannusten poikkeama ja sen aiheuttama merkittävä kustannusten siirto kuntien välillä. Oulun seudun kunnat ovat pyrkineet vaikuttamaan SOTE -alueen rahoitukseen ja kunnat ovat antaneet lain valmistelun aikana myös yhtelsiä lausuntoja.

Kuva 1. Rahoituskriteereissä tulee ottaa huomioon ikärakenteen ja salrastavuuden lisäksi olosuhdetekijät.

Oulun seudun kunnat esittävät SOTE –alueen valmisteluun liittyen huomioitavaksi seuraavat asiat:

- SOTE alueen ohjausryhmän, johtoryhmän ja eri valmisteluryhmien jäsenten nimeämisessä tulee huomioida alueiden väestömäärät. Kaikissa ryhmissä tulee olla sekä Oulun kaupungin edustus että Oulun seudun muiden kuntien edustus.
- SOTE –alueen kuntarahoituksen määrittelevässä painotetussa kapitaatiossa on huomioitava ikärakenteen ja sairastavuuden lisäksi sisällytettävä olosuhdetekijät. Tällöin kunnan rahoitusosuus vastaa paremmin palveluiden tuottamisesta aiheutuvia kustannuksia. Tämä loisi myös edellytyksiä kustannusten tehostamiselle koko alueella ja kestäväille kuntataloudelle.

Oulussa 26.1.2015

Hailuoto

Ii

Kempele

Liminka

Lumijoki

Muhos

Oulu

Tyrnävä

Sote lainsäädännön lopullinen muoto on vielä auki. Erityisesti rahoituksen järjestyminen näyttää tuottavan perustuslainsäädännöllisiä ongelmia.

Olemme käynnistämässä yhteistyö organisaatiota uuden sote-alueen muodostamiseksi. Meidän sote-alueemme on pinta-alataan puoli Suomea ja se velvoittaa meitä suunnittelemaan asiat huolella, että pystymme tarjoamaan sote-palvelut tasapuolisesti laidasta laitaan.

Meidän tulee nyt valmisteluorganisaatiota laadittaessa huolehtimaan, että alueen laita-osat ovat riittävällä tavalla mukana valmistelussa niin viranhaltija-organisaatiossa kuin luottamushenkilö-organisaatiossa. Tämä on erityisen tärkeää, että voidaan taata luottamuksen syntymiseen tulevaan organisaatioon.

Korostan, että sote-alueet ovat kuntien muodostama organisaatio. Meidän tulee valmisteluorganisaatioon valita osajia eritasoilta kuntia, peruspalvelukuntayhtymistä, eroissairaanhoidosta. Erityisesti kannan huolta, että lähipalvelujen näkökulma tulee riittävästi esille valmisteluorganisaatiossa. Lähipalvelut koskettavat eniten palvelujen tarvisijoita ja niiden saatavuuden perusteella tullaan arvioimaan uudistuksen onnistumista.

sihteeri Timo V. Karhunen ko. leon lee hof

rchschb STM → AVI / eräin leon lee hof